

Załącznik Nr 2 - Lista sprawdzająca oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego testującego

Temat innowacyjny: Poszukiwanie nowych, skutecznych metod aktywizacji zawodowej i społecznej grup docelowych wymagających szczególnego wsparcia

Nazwa projektodawcy: Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie

Tytuł projektu: Lubelska Pracownia

Numer umowy: POKL.06.02.00-06-163/11

Ekspert (imię i nazwisko): Barbara Matysik

Data wypełnienia listy: 14-03-2013 r.

1. Czy uzasadnienie realizacji projektu zostało poparte wynikami analiz i badań, zrealizowanych w I etapie? Czy wyniki analiz i badań, zrealizowanych w I etapie potwierdzają potrzebę realizacji projektu?

TAK/ NIE

Niniejsza ocena została dokonana stosownie do treści dokumentów programowych i rekomendacji KIW PO KL m.in.: *Wytycznych w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, publikacji Etapach realizacji projektu innowacyjnego. Zaleceniach Krajowej Instytucji Wspomagającej, Poradnikach KIW PO KL.*

Celem projektu jest „zwiększenie szans na zatrudnienie osób z wyższym wykształceniem z województwa lubelskiego pozostających bez zatrudnienia w okresie 12 m-cy od ukończenia szkoły wyższej do III.2015”.

W związku z powyższym beneficjent dokonał pogłębionej analizy sytuacji problemowej, którą określa jako „brak zatrudnienia dla osób kończących uczelnie wyższe na terenie województwa lubelskiego”.

W I etapie realizacji PI została przeprowadzona analiza danych zastanych oraz badania własne (zarówno ilościowe i jakościowe), których wyniki także zaprezentowano w załączonych do strategii 2. Raportach cząstkowych:

- „Bezrobotni absolwenci wyższych uczelni w województwie lubelskim”,
 - „Bezrobotni absolwenci wyższych uczelni w województwie lubelskim w opinii pracodawców i pracowników instytucji rynku pracy”,
- oraz raporcie podsumowującym „Bezrobotni absolwenci wyższych uczelni w województwie lubelskim. Identyfikacja barier startu zawodowego”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Badaniami objęto 3 grupy tj. bezrobotnych absolwentów, pracowników instytucji rynku pracy oraz pracodawców.

Z treści raportów wynikają m.in.: opis metodologii badań, tezy badawcze, sposób doboru grup badawczych, narzędzia badawcze oraz wnioski i rekomendacje, których prawidłowości przeprowadzenia i sposobu prezentacji nie kwestionuje się.

Opis sytuacji problemowej w strategii skupia się przede wszystkim na prezentacji danych ilościowych dotyczących bezrobocia rejestrowanego absolwentów uczelni wyższych w regionie i na terenie kraju. Wskazane przez wnioskodawcę przyczyny występowania problemu bezrobocia nie wynikają z przeprowadzonych badań własnych, lecz danych zastanych. Ponadto zaprezentowany (na s. 8 strategii) enumeratywnie „wykaz” przyczyn sytuacji problemowej nie zawiera źródeł pochodzenia prezentowanych treści.

W ramach możliwej do przeprowadzenia diagnozy projektowej nie analizowano szczegółowo specyficznych problemów i powodów niekorzystnej sytuacji na rynku absolwentów szkół wyższych w zawężeniu do obszaru województwa lubelskiego.

Z treści w/w raportów oraz ewaluacji zewnętrznej I etapu realizacji PI wynika, że beneficjent nie zweryfikował wystarczająco faktycznych potrzeb bezrobotnych absolwentów, co dotyczy oczekiwanych przez nich form wsparcia na rynku pracy oraz proponowanych rozwiązań. Jest to istotne ograniczenie w kontekście dalszej oceny użyteczności i funkcjonalności wypracowywanych rozwiązań tj. platformy internetowej.

Zwraca się także na wyniki prezentowanych badań, a wśród nich na znaczną liczbę wskazań przez ankietowanych (tj. bezrobotnych absolwentów) w zakresie wysokiej oceny skuteczności poszukiwania pracy w oparciu o sieć kontaktów i poleceń zaufanych osób (w ankietach określane jako „wykorzystywanie znajomości”).

Skala występowania braku zatrudnienia absolwentów z wykształceniem wyższym na terenie województwa lubelskiego została przedstawiona w oparciu o nieliczne dane ilościowe. Nie opisano konsekwencji istnienia zdiagnozowanych problemów np. w kontekście nie wykorzystanego potencjału osób młodych na rynku pracy, utraconych korzyści ekonomicznych lub/ i społecznych z powodu bezrobocia w/w grupy osób, ewentualności migracji.

Jednak **zaprezentowana ranga i skala nasilającego się problemu bezrobocia absolwentów szkół wyższych w wymiarze regionu wskazuje na konieczność dalszej realizacji niniejszego projektu.**

Wobec powyższego rekomenduje się, aby Wnioskodawca uzupełnił wskazane braki i uchybienia.

2. Czy cel główny projektu jest taki sam, jak zadeklarowane przez beneficjenta w strategii brzmienie celu cytowanego z wniosku o dofinansowanie?

TAK/NIE

Cel główny określony w Strategii Wdrażania PI brzmi: *Zwiększenie szans na zatrudnienie osób z wyższym wykształceniem z województwa lubelskiego pozostających bez zatrudnienia w okresie 12 m-cy od ukończenia szkoły wyższej do III.2015.*

Ponadto beneficjent prezentuje 2. cele szczegółowe PI. Jednak nie precyzuje, czy są one przedstawione w tożsamym brzmieniu jak we wniosku o dofinansowanie.

Jednakże nadmieniam się, że w przypadku projektów innowacyjnych PO KL najważniejszych ich celem jest poprawa jakości działań w danym obszarze poprzez wypracowanie nowego rozwiązania/podejścia/metody działania i jego włączenie do polityki, co nie zostało uwzględnione przy definiowaniu celów w przedmiotowym wniosku oraz opiniowanej Strategii.

Beneficjent powinien doprecyzować czy zmienił brzmienie celów PI w strategii w stosunku do wniosku o dofinansowanie.

3. Czy wskaźniki są właściwie zdefiniowane?

TAK/NIE

Beneficjent ogólnie określa stan pożądany po wprowadzeniu innowacji oraz sposób weryfikacji osiągnięcia celów. Pożądany stan docelowy nie został skwantyfikowany tj.: np. nie wskazano szacunkowej liczby instytucji rynku pracy i ich pracowników, liczby pracodawców, liczby absolwentów, w tym korzystających z modułu „gra symulacyjna”, liczby Biur Karier, które będą korzystać z oferowanego narzędzia.

Nie wskazano rzeczowo terminów osiągnięcia wskaźników planowanych zmian. Nie wskazano jakiego etapu realizacji PI dotyczą zaproponowane wskaźniki. Ponadto brakuje odniesienia do pomiaru skuteczności celów wobec sytuacji problemowej np. liczby absolwentów, którzy uzyskali zatrudnienie lub podjęli działalność gospodarczą. Opis sposobu weryfikacji celu głównego nie obejmuje rezultatów i produktów PI np. wypracowywanego narzędzia – platformy internetowej.

Dostrzega się także brak określenia wskaźników weryfikujących osiągnięcie celu głównego PI w postaci raportu z ewaluacji zewnętrznej oraz walidacji produktu finalnego. Beneficjent zaproponował wskaźniki ilościowe dla weryfikacji osiągnięcia celów PI. Brakuje natomiast jakościowych wskaźników pomiaru np. ankiety.

Brakuje także propozycji wskaźników oraz narzędzi pomiaru adekwatnie do celów np. dla celu szczegółowego nr 1 – zaplanowano jedynie „30 instytucji rynku pracy, które wygenerują raporty z platformy”, a nie wskazano sposobu dokonania pomiaru. Ponadto wobec tego celu zaplanowano pomiary w grupie użytkowników PI, pomijając jego odbiorców. Dla celu szczegółowego nr 2 tj. dla pomiaru podniesienia poziomu wiedzy i umiejętności w zakresie poszukiwania pracy – uwzględniono jedynie wskaźniki ilościowe. Brakuje natomiast wskazania adekwatnych i trafnych narzędzi pomiaru zmian jakościowych oraz sposobów weryfikacji wzrostu wiedzy i umiejętności.

Nie przedstawiono rzeczowo terminu osiągnięcia przedstawionych wskaźników. Nie opisano w jakim konkretnie etapie wprowadzania innowacji będą stosowane zaproponowane wskaźniki.

Nie przedstawiono w opisie sposobu weryfikacji osiągania celów - liczebności grupy użytkowników i odbiorców docelowych w fazie testowania i w fazie upowszechniania.

Zaleca się określenie przez Wnioskodawcę dla przedstawionych wskaźników wartości docelowych dla poszczególnych etapów realizacji PI, wskazanie terminu ich osiągnięcia,

doprecyzowanie opisu narzędzi pomiaru, źródeł weryfikacji oraz wskazanie osób i podmiotów odpowiedzialnych za ich pomiar.

4. Czy wartości docelowe wskaźników celu i sposób ich pomiaru oraz źródła weryfikacji zostały określone prawidłowo (odpowiednio do celu)?

TAK/NIE

Nie wskazano narzędzi pomiaru i sposobów weryfikacji wskaźników. Brakuje wskazania osób spośród kadry projektu oraz podmiotów zewnętrznych odpowiedzialnych za weryfikację celów projektu. Nie przedstawiono sposobów i narzędzi pomiaru. Nie określono także częstotliwości pomiarów.

Z treści tej części strategii nie wynika odpowiedź na n/w pytania, (które pochodzą z *Instrukcji do strategii wdrażania projektu innowacyjnego PO KL*) :

- w jaki sposób można będzie zweryfikować czy osiągnięto pożądany stan docelowy (skąd będą czerpane dane do weryfikacji, w jaki sposób można będzie dokonać pomiaru, jakie wskaźniki będą stosowane do weryfikacji osiągnięcia celu i jak ich wartość świadczyć będzie o ich osiągnięciu) .

Nie wiadomo jakiego etapu realizacji PI dotyczą wskazane wartości docelowe. Rekomenduje się uzupełnienie brakujących zapisów.

Narzędzia pomiaru oraz sposoby weryfikacji nie zostały trafnie wskazane dla poszczególnych celów projektu.

Wobec powyższego wskazany jest, aby Wnioskodawca trafnie i miarodajnie określił metody i sposób pomiaru oraz źródła weryfikacji wartości docelowych przedstawionych wskaźników. Zaleca się także zaproponowanie przez beneficjenta w Strategii Wdrażania wskaźników pomiaru dla zmian jakościowych oraz uwzględnienie pomiarów obejmujących wszystkie grupy docelowe PI (tj. odbiorców i użytkowników) oraz interesariuszy projektu tj. pracodawców.

W związku z powyższym wskazuje się, aby Wnioskodawca trafnie i miarodajnie określił sposób i narzędzia pomiaru celów projektu.

5. Czy przedstawiona innowacja została opisana kompleksowo, z uwzględnieniem wszystkich wymaganych elementów, w tym czy wstępna wersja produktu finalnego jest innowacyjna w kontekście działań realizowanych/niezrealizowanych w Polsce?

TAK/NIE

Beneficjent nie wskazuje konkretnie, na czym polega proponowane rozwiązanie/podejście i czym różni się od dotychczas stosowanych form wsparcia bezrobotnych absolwentów na lubelskim rynku pracy. Podaje , że „projekt charakteryzuje się innowacyjną formą wsparcia w sposób inny i ciekawszy podchodzi do problemu bezrobotnych Kobiet i Mężczyzn, wśród absolwentów uczelni wyższych”. Natomiast z załączonej do strategii wstępnej wersji produktu finalnego nie wynikają specyficzne formy wsparcia grupy odbiorców PI i narzędzia interwencji ze względu na płeć odbiorców PI.

Nie opisano konkretnie podejmowanych w woj. lubelskim działań w wybranym obszarze problemowym na rzecz grupy docelowej, gdyż brakuje np. prezentacji wskaźników

ilościowych, jakościowych, kosztów finansowych. Wskazano, że „w chwili obecnej grupie bezrobotnych absolwentów oferowane jest jedynie doraźne i kosztowne wsparcie w postaci staży, szkoleń....” Nie opisano przewagi nowego produktu w kontekście „badań okresowych” przeprowadzanych przez „szereg różnych instytucji”. Nie wskazano dokładnie z czym można porównać proponowany produkt. Nie oszacowano kosztów dotychczasowych rozwiązań, jak też nie zaprezentowano kalkulacji kosztów proponowanego rozwiązania. Nie oszacowano kosztów zaniechania wdrożenia proponowanego rozwiązania. Nie przedstawiono proponowanej innowacji w kontekście nakład/ rezultat.

Nie odwołano się do wymiaru innowacyjności produktu (tj. wymiaru uczestnika projektu / problemu / formy wsparcia), zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL. Z uwagi na to, że ww. wymiary mogą się przenikać, to nie przedstawiono jednego wiodącego wymiaru innowacyjności. Natomiast opisując wymiary innowacyjności należy odnieść się do działań realizowanych/niezrealizowanych w Polsce.

Ponadto beneficjent nie scharakteryzował i nie skwantyfikował opisu grupy docelowej w kontekście użytkowników, którzy otrzymają do stosowania nowe metody, jak i odbiorców, których problemy będą skuteczniej rozwiązywane dzięki nowej metodzie (tj. nie podano informacji o wielkości obu grup docelowych oraz ich kluczowych charakterystyk, istotnych z punktu widzenia rodzaju problemu). Grupy te powinny być przedstawione w wymiarze docelowym. Wobec tego nie znana jest skala wdrożenia. Beneficjent nie przedstawił przynajmniej ogólnych skutków i kosztów zaniechania działań oraz kosztów wdrożenia. Ponadto nie zostały określone warunki i szanse wdrożenia produktu finalnego do powszechnej praktyki, tj. m.in. warunki w zakresie przygotowania użytkowników, zaangażowania innych interesariuszy projektu, techniczne (np. odpowiednie wyposażenie, szkolenia pracowników IRP, prawne). Brakuje także wskazania czasu potrzebnego na wdrożenie innowacji.

Beneficjent przedstawił, co będzie stanowić produkt finalny oraz jego produkty cząstkowe. Jednakże w opisie produktu finalnego brakuje informacji o tym, jakie zaplanowano działania celem osiągnięcia zaplanowanych efektów innowacji oraz jakie warunki wstępne muszą spełnić potencjalni użytkownicy, by go stosować.

Projektodawca nie przedstawił występujących w województwie lubelskim barier, które uniemożliwiają stosowanie proponowanego rozwiązania bez wsparcia środków przeznaczonych na realizację projektów innowacyjnych.

Opis wartości dodanej projektu innowacyjnego w Strategii nie został jednoznacznie wyszczególniony i wskazany. W strategii występuje zapis: „Dzięki Lubelskiej Pracowni poza główną grupą odbiorców skorzystają licealiści i ich rodzice....instytucje rynku pracy i władze samorządowe...firmy consultingowe”.

Brakuje także szczegółowego opisu, komu ma służyć produkt finalny. Nie wskazano w Strategii liczby użytkowników produktu w poszczególnych wymiarach (docelowym, upowszechniania i włączania testowania).

Rekomenduje się, aby Projektodawca uzupełnił wskazane braki opisu innowacyjności.

6. Czy przedstawiony sposób testowania gwarantuje rzetelność testu produktu finalnego i odpowiada specyfice projektów innowacyjnych w odniesieniu do liczebności grup docelowych?

TAK/NIE

Opis testowania nie zawiera wszystkich wymaganych elementów. Beneficjent nie przedstawił prawidłowo sposobu doboru grup docelowych oraz przebiegu testowania. Nie został opisany sposób monitorowania testowania - nie wskazano osoby odpowiedzialnej za monitorowanie, co rzutuje na rzetelność testu produktu finalnego. Nie została także rzeczowo przedstawiona grupa użytkowników na etapie testowania i jej kryteria doboru. Z zapisów w Strategii wynika jedynie liczba uczestników testowania. Nie został wskazany termin i osoba odpowiedzialna za nabór do testowania proponowanych narzędzi.

Kryteria i sposób wyboru grupy docelowej: odbiorców i użytkowników do testowania produktu nie zostały prawidłowo przedstawione.

Znana jest liczebność grupy odbiorców PI biorących udział w testowaniu oraz podział na płeć. Nie podano czasookresu testowania. Nie wiadomo dokładnie jakie cechy będą posiadać i warunki spełniać uczestnicy procesu testowania reprezentujący grupę odbiorców.

Wskazano grupę użytkowników PI kwalifikowanych do udziału w testowaniu tj. 30 pracodawców, Miejski Urząd Pracy w Lublinie, CEiPM OHP w Lublinie, Biuro Karier WSPiA. Nie podano powodów „zawężenia” w/w grupy do wskazanych podmiotów.

Opisano rolę i zadania odbiorców i użytkowników w procesie testowania. Natomiast zwraca się uwagę, że kryteria doboru „testerów” są istotne dla późniejszej oceny efektywności, użyteczności i skuteczności proponowanych rozwiązań.

Beneficjent wskazał poprawnie materiały, jakie otrzymają uczestnicy procesu testowania. Nie podał jednak etapów i planu działań w testowaniu.

Nie wskazano konkretnie, kto odpowiada i nadzoruje testowanie oraz przy użyciu jakich narzędzi. Ponadto nie określono kto i w jakim trybie będzie weryfikował prawidłowość realizacji testów i podejmował decyzje o ewentualnym wprowadzeniu korekt i jaki zakres korekt będzie dopuszczalny.

Wobec powyższych uchybień w opisie fazy testowania PI koniecznym jest ich skorygowanie przez Projektodawcę.

7. Czy planowane podejście do monitoringu w fazie testowania i ewaluacji skuteczności produktu gwarantuje rzetelność oceny produktu finalnego?

TAK/NIE

Nie przedstawiono konkretnie (tj. przy użyciu określonych wskaźników ilościowych i jakościowych np. odnoszących się do zaplanowanych celów PI i zmiany sytuacji problemowej), jakie efekty zastosowania innowacji mogą zostać uznane za wystarczające uzasadnienie dla jej stosowania na szerszą skalę. Nie opisano dokładnie w jaki sposób zostanie dokonana weryfikacja efektów innowacji.

Wskazano, że „innowacyjność przedsięwzięcia będzie określana przez wyniki testowania platformy. Ocena wyników testowania zostanie dokonana na podstawie ewaluacji zewnętrznej etapu testowania oraz produktu finalnego. Analiza efektownego testowania odbędzie się w oparciu o **obserwacje i rekomendacje grupy testującej**. Testujący otrzymają kwestionariusze do oceny...Lubelskiej Pracowni. Na potwierdzenie wykonanych testów zostaną utworzone... produkty twarde..”. Po czym wskazano liczbę określonych raportów – protokołów.

W treści Strategii występują braki precyzyjnego określenia mierników odnoszących się do monitoringu w fazie testowania np. liczba badań, liczba respondentów, termin przeprowadzenia badania, sposób ich przeprowadzenia, narzędzia z wyjątkiem w/w kwestionariusza, osoba lub/i podmiot odpowiedzialny. Monitoring w fazie testowania nie jest tożsamy z ewaluacją wewnętrzną, której jednoznacznie nie wyodrębniono w przedmiotowej strategii.

Nie zaproponowano konkretnych i zróżnicowanych narzędzi monitoringu, nie wskazano rzeczowo częstotliwości monitoringu tj. konkretnych terminów. Nie zaplanowano monitoringu testowania produktów cząstkowych w trakcie trwania projektu.

Przedstawiono natomiast ogólnie zakres ewaluacji zewnętrznej i jej efekty w postaci 5. „krótkich raportów” z rekomendacjami oraz raport końcowy. Nie wskazano celu ich sporządzenia np. modyfikacja funkcjonalności platformy oraz sposobu ich wykorzystania.

Beneficjent wskazał, że ewaluator zostanie wybrany zgodnie z zasadą konkurencyjności. Pominęto np. aspekt jego predyspozycji zawodowych - kwalifikacji i doświadczenia w prowadzeniu ewaluacji.

Wskazano, że ewaluacja będzie uwzględniać triangulację metod badawczych. Jednakże nie zostały określone konkretne i specyficzne zadania w zakresie ewaluacji zewnętrznej. Ponadto w opisie brakuje dokładnego opisu sposobu przeprowadzenia ewaluacji zewnętrznej, zaś opis wykorzystania wyników ewaluacji zewnętrznej (np. w postaci Raportu) produktu finalnego nie występuje.

Nie została także przedstawiona efektywność i skuteczność projektu, gdyż nie przypisano jej wskaźników ilościowych i jakościowych, a wskazano jedynie „produkty twarde”. Z treści Strategii nie wynika czy i jak (przy pomocy jakich narzędzi) zostanie dokonany pomiar przydatności i efektywności oferowanego narzędzia tj. Lubelskiej Pracowni.

Przedstawione „Kamienie milowe” przedstawiają zaplanowane działania w okresie od II kwartału 2013r. do I kwartału 2015r.

Opis planowanego podejścia do monitoringu w fazie testowania i ewaluacji skuteczności produktu nie gwarantuje rzetelności oceny produktu finalnego. W związku z tym wymagany jest od Projektodawcy uzupełnienie wskazanych braków.

8. Czy właściwie zdefiniowano adresatów i działania w ramach strategii upowszechniania?

TAK/NIE

Beneficjent przedstawił cel strategii upowszechniania jako „rozpropagowanie i dostarczenie rzetelnej informacji na temat wypracowanego modelu do szerokiego grona Odbiorców i Użytkowników oraz pokazanie korzyści, jakie płyną ze stworzonego produktu”. Opis ten nie jest sprecyzowany (w kontekście udzielenia odpowiedzi na pytania: gdzie, kiedy oraz wskazania adresatów) oraz skwantyfikowany. Ogólnie zostały wymienione grupy docelowe tj. adresaci podejmowanych działań.

Został przedstawiony plan działań w zakresie upowszechniania PI uwzględniający podział ról i zadań pomiędzy Lidera i Partnerów. Brakuje natomiast opisu działań z podziałem na poszczególne etapy realizacji projektu innowacyjnego testującego.

Nie uwzględniono możliwości dotarcia, wpływu i oddziaływania na osoby decydujące o przyjęciu i realizacji polityki zatrudnienia w kraju i regionie np. władz samorządowych, posłów, senatorów, Komisji Sejmowych. Nie założono możliwości przedłożenia wyników testowania konkretnej i szerszej grupie adresatów tj. np. organizacjom skupiającym pracodawców, związkom zawodowym, MPiPS, MNiSW

Plan działań upowszechniających nie zawiera terminów ich realizacji. Upowszechnienie produktów PI założono w postaci ogólnie przedstawionych działań.

Zaproponowany przez Projektodawcę sposób upowszechnienia produktów nie daje pełnej gwarancji możliwości włączenia do głównego nurtu polityki czy wprowadzenia, trwałych kompleksowych i systemowych rozwiązań w obszarze wspierania bezrobotnych absolwentów szkół wyższych w województwie lubelskim.

Nie opisano wewnętrznego i zewnętrznego znaczenia adresatów działań upowszechniających dla projektu.

Informacje o tym, co będzie stanowić o sukcesie działań wdrażających i włączających nie występuje. Nie wiadomo, co ma być miarą sukcesu tego projektu.

Rekomenduje się uzupełnienie przez Beneficjenta wskazanych uchybień.

9. Czy właściwie zdefiniowano adresatów i działania w ramach strategii włączania do głównego nurtu?

TAK/NIE

Jako cel strategii włączania wskazano „podjęcie takich działań, aby produkt był faktycznie stosowany”. Nie wskazano jednak konkretnie celu tych działań ani też nie doprecyzowano w opisie „gdzie, kiedy i przez kogo – tj. jakie osoby/ podmioty/ instytucje. Adresaci włączania Produktu do głównego nurtu polityki zostali wskazani ogólnie, lecz prawidłowo. Zwraca się uwagę, że grupy docelowe (s. 51 Strategii) występują w zestawieniu zbiorczym/ogółem jako „użytkownicy, odbiorcy, pracodawcy, uczelnie wyższe, instytucje rynku pracy, instytucje szkoleniowe, instytucje kształtujące politykę rynku pracy, opinia publiczna, inne zainteresowane osoby” przy każdym z proponowanych działań włączających. Brakuje wskazania konkretnych adresatów np. liczby PUP/ pracodawców jak też ich selekcji i wyodrębnienia np. ze względu na profil czy status działalności, co może obniżać efektywność działań z uwagi na brak działań dedykowanych poszczególnym grupom ze względu na ich wzajemne zróżnicowanie.

Nie uwzględniono wprost kluczowych osób i instytucji wpływających na realizowaną politykę zatrudnienia i rynku pracy np. WUP Lublin, współpracę sektora nauki i pracodawców. Beneficjent przedstawił ogólny plan działań w zakresie włączania produktów projektu do głównego nurtu polityki w ramach mainstreamingu wertykalnego i horyzontalnego. W opisie nie występują odniesienia do wymagających odpowiednich zmian przepisów prawa np. sposobu wykorzystania dotychczas wypracowanych rekomendacji oraz źródeł finansowania. Ponadto nie wskazano np. liczby spotkań, konferencji, publikacji oraz liczby ich odbiorców/ uczestników.

Rekomenduje się, by w przypadku niniejszego projektu, którego celem jest wypracowanie rozwiązań o charakterze uniwersalnym uwzględnić znaczenia mainstreamingu wertykalnego, polegając na inicjowaniu zmian o charakterze administracyjnym, politycznym, prawnym, angażowaniu otoczenia politycznego i decydentów różnych szczebli w celu przekonania ich do włączenia produktów projektu do systemu wpływającego lub współtworzącego główny nurt polityki.

Projektodawca powinien skorygować wskazane braki.

10. Czy proponowane działania i ich adresaci gwarantują skuteczność włączania do głównego nurtu polityki?

TAK/NIE

Beneficjent ogólnie przedstawił adresatów strategii włączania do głównego nurtu. Nie opisał ich roli w procesie włączania do głównego nurtu polityki. Został zaprezentowany plan działań w zakresie mainstreaming'u, jednak nie zaprezentowano go w kontekście wyodrębnienia/wyszczególnienia działań dla wertykalnego i horyzontalnego mainstreaming'u. Natomiast ogólne i zbiorcze wskazanie adresatów włączania do głównego nurtu polityki, nie obejmuje wszystkich potencjalnych interesariuszy PI. Ponadto plan działań nie zapewnia dotarcia w regionie do wszystkich kluczowych osób i instytucji w zakresie podejmowania i wdrażania decyzji z zakresu gospodarki, polityki rynku pracy i zatrudnienia oraz polityki edukacyjnej. Pominięto także III sektor (NGO) jako możliwy do zaangażowania w działania włączające wypracowany Model. Ponadto przedstawiony plan działań włączających nie zapewnia szerokiej promocji i lobbingu produktu finalnego w skali regionu i kraju np. WUP, UMWL, MPiPS.

Wobec powyższych uchybień w opisie strategii włączania innowacji wskazana jest modyfikacja przedmiotowych zapisów.

11. Czy analiza ryzyka pozwala na określenie potencjalnych zagrożeń i zaplanowanie działań w celu zmniejszenia ich negatywnych skutków?

TAK/NIE

Analiza ryzyka została wystarczająco przeprowadzona z uwzględnieniem wpływu czynników zewnętrznych i wewnętrznych na ewentualność nieosiągnięcia celów PI. Jednak

dokonana ocena zagrożeń nie uwzględnia podziału na poszczególne cele realizacji PI tj. testowanie, upowszechnianie i włączanie do głównego nurtu innowacji.

W ramach zaplanowanych reakcji na zidentyfikowane zagrożenia przewidziano prawidłowo działania naprawcze oraz uwagi do ich realizacji.

Wskazany jest przedstawienie przez Wnioskodawcę opisu analizy ryzyka z uwzględnieniem etapów realizacji PI.

12. Czy analiza ryzyka przewiduje właściwe sposoby ograniczania najważniejszych zagrożeń?

TAK/NIE

Z opisu analizy ryzyka wynikają poprawnie określone metody zaradcze i naprawcze wystąpienia sytuacji zagrożenia nieosiągnięcia celów projektu. Przewidziano zarówno działania zapobiegawcze wystąpieniu sytuacji ryzyka jak i działania minimalizujące ich skutki. Wobec powyższego ustalono, że przeprowadzona przez Beneficjenta analiza ryzyka nieosiągnięcia celów projektu jest prawidłowa.

13. Czy wstępna wersja produktu finalnego jest adekwatna do założeń opisanych w strategii? (weryfikacja na podstawie załącznika – wstępnej wersji produktu finalnego)

TAK/NIE

Wstępna wersja produktu finalnego i produkty cząstkowe są spójne z założeniami opisanymi w PI i strategii. Produkty cząstkowe przedstawiono w formie, która umożliwia ich testowanie po dokonaniu wymaganych zmian i uzupełnień w Strategii wymienionych w poszczególnych pkt. listy sprawdzającej.

Proponowane w ramach PI rozwiązania mają umożliwić w woj. lubelskim wprowadzenie nowego instrumentu aktywizacji zawodowej i społecznej bezrobotnych absolwentów szkół wyższych oraz niwelować problem bezrobocia tej grupy osób.

14. Czy wstępna wersja produktu finalnego może zostać poddana testowaniu? (weryfikacja na podstawie załącznika – wstępnej wersji produktu finalnego)

TAK/NIE

Zaproponowana przez beneficjenta innowacja w *PI Lubelska Pracowania* dedykowana jest instytucjom rynku pracy, pracodawcom i bezrobotnym absolwentom studiów wyższych w regionie. Wypracowywany produkt finalny stanowi nowatorski instrument wsparcia aktywizacji zawodowej i społecznej osób z wyższym wykształceniem w woj. lubelskim. Wstępna wersja produktu finalnego nie powinna jednak podlegać testowaniu z uwagi na uchybienia i braki Strategii Wdrażania PI wskazane w kolejnych pkt. listy sprawdzającej.

Beneficjent mimo, iż w rzetelny i wiarogodny sposób uzasadnia potrzebę kontynuacji PI, to proponowane rozwiązanie prezentuje w niekompletny sposób w zakresie m.in. zdefiniowania i pomiaru celów PI, opisu innowacyjności, sposobu testowania, opisu monitoringu i ewaluacji, co uniemożliwia rzeczywistą ocenę jego innowacyjnej wartości w sferze oddziaływania na zmianę sytuacji problemowej bezrobotnych absolwentów uczelni wyższych w regionie.

Załączona do strategii wstępna wersja produktu finalnego może zostać poddana testowaniu po wprowadzeniu przez Beneficjenta korekt i uzupełnień zgodnie ze wskazaniem w kolejnych pkt. listy sprawdzającej.

Komentarz eksperta do całej oceny:¹

Przedstawiona Strategia wdrażania dotyczy projektu pt. „Lubelska Pracownia”, w którym zaproponowano narzędzie informatyczne w formie portalu internetowego. Do strategii załączono raporty z badań oraz wstępną wersję produktu finalnego (jego produkty częściowych oraz instrukcję obsługi). W odpowiedzi na opis sytuacji problemowej przedstawiono nowe narzędzia aktywizacji zawodowej i społecznej bezrobotnych absolwentów uczelni wyższych w woj. lubelskim, celem zwiększenia ich szans na zatrudnienie.

Jednakże wskazane w liście sprawdzającej oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego testującego błędy, braki i uchybienia ze strony Projektodawcy dyskwalifikują przedstawione produkty częściowe do przejścia do procesu ich testowania.

Uwzględniając treść oceny, **jednoznacznie rekomenduję warunkowe przyjęcie opiniowanej Strategii** oraz jednocześnie wskazuję **zakres wymaganych zmian i poprawek**:

- 1) doprecyzowanie opisu celów PI,
- 2) określenie dla przedstawionych wskaźników pomiaru celów PI - wartości docelowych dla poszczególnych etapów realizacji PI, wskazanie terminu ich osiągnięcia, doprecyzowanie opisu narzędzi pomiaru, źródeł weryfikacji oraz wskazanie osób i podmiotów odpowiedzialnych za ich pomiar.,
- 3) w opisie innowacji:
 - rzeczowy opis ilościowych i jakościowych rezultatów wprowadzenia innowacji,
 - uszczegółowienie opisu warunków zastosowania innowacji ,
 - uwzględnienie kalkulacji kosztów oraz źródeł ich finansowania po zakończeniu okresu realizacji projektu,
 - uszczegółowienie opisu dotychczas stosowanych praktyk,
 - opis przewagi nowego produktu nad dotychczasową praktyką w kontekście relacji nakład/rezultat

¹ Komentarz eksperta musi:

- w przypadku rekomendowania warunkowej akceptacji strategii – uwzględniać opis obejmujący zakres wymaganych zmian i poprawek,
- w przypadku rekomendowania odrzucenia strategii - zawierać uzasadnienie odrzucenia strategii z odniesieniem do tych elementów dokumentu, które zaważyły na negatywnej rekomendacji.

- wskazanie barier, które uniemożliwiają stosowanie proponowanego rozwiązania bez wsparcia środków przeznaczonych na realizację projektów innowacyjnych,
- doprecyzowanie opisu wartości dodanej innowacyjnego

4) w opisie testowania:

- doprecyzowanie opisu grupy odbiorców i użytkowników w procesie testowania PI,
- podanie kryteriów doboru w/w grup oraz sposobów ich weryfikacji

5) w opisie ewaluacji testowania skuteczności produktu:

- uzupełnienie i doprecyzowanie opisu ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej

6) przedstawienie przez Wnioskodawcę opisu analizy ryzyka z uwzględnieniem etapów realizacji PI

Z uwagi na powyższe rekomendacja eksperta dla Beneficjenta jest warunkowa.

Rekomendacja eksperta:

- ☐ zatwierdzić strategię w kształcie, w którym została złożona
- ☒ **zatwierdzić warunkowo strategię, pod warunkiem wprowadzenia wyżej wskazanych zmian**
- ☐ odrzucić strategię

Miejscowość: Wieprzowe Jezioro

Podpis:.....